

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IV. ker., Vasuti-ut 17.
Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Le az álarccal! vagy hol a kibontakozás?

Ezzel a hangzatos címmel látta el semmit mondó füzetkáját, a titkolódzás homályába burkolódzó „Nemó” ur!!! Ismét lepergeti egymás után a Budapesten kiadott és az ország választói címére szétküldött könyvecskéjében azon súlyos vádakat, amelyeket az „Ujság” és más vele tartó lap már százszor is elmondott a koalícióra vonatkozólag.

A magyar ember azt tartja, hogy: „a holtról vagy jót, vagy semmit sem kell mondani” Ez a hitvallása a füzet írójának is, mert a politikai halottat Tiszát, égre-földre dicséri. A szövetség ellenzéknek vezérembereit olyanoknak tünteti fel, akik csupán a ministeri székek körül dulakodnak és a csuf önérdek által elámitva, a nemzet jóvoltáért nem tenének semmit, ha odajutnának. A kibontakozás csak a szabadelvű-párt programja szerint lehet, mert a párt maga meg nem bukott, népszerűségét el nem veszítette és egyedül Tisza személyes politikája vallott kudarcot.

Ez a lényege a harminenyolc oldalra terjedő, cifra szavak által kifejezett és a választók ámitására szánt fércelménynek,

amelyet nem érdemes az embernek olvasási szándékkal kezeibe venni.

Magával a szöveggel foglalkozni, nem tartom szükségesnek, mert minden érdektelen politikusról felteszek annyit, hogy a legutóbbi választás tanulságai alapján önként elejti a vádakat.

Meg adta már a nemzet a választ eléggé azoknak, akik az „Itéljen a nemzet” jelszóval házaltak a hatalmon való maradás érdekében és akik a rájuk nézve lesújtó nemzeti ítéletet még ma is gőrcsösen letagadni igyekeznek. — Nekik semmi az egyesült ellenzéki pártokhoz tartozó képviselők számának a szabadelvűekkel való összehasonlítása; ők ön-önmaguk által készített statisztikák alapján azt bizonyítgatják a mostani füzetekben is, hogy az eredmény „*semmiképpen sem jelenti sem a szabadelvűség, sem pedig a 67-es kiegyezés csődjét.*”

Uj életre akarják kelteni az idejét mult szabadelvűséget, amelynek nincs már támasztéka a választókban és amely iránt nincsennek bizalommal sem lent, sem fennt.

Valami titoknak az előhírnöke a könyvecske. Ismét kísért az új választás elrendelése; azt hiszi a mostani kormány, hogy nagyobb szerencséje lesz a két balkézrel megáldott Tiszánál.

Legyünk résen, mert meglepetéseknek lehetünk kitéve.

A füzeteket adják vissza a választók a postásnak, hogy küldjék azok vissza a feladó „Atheneum” r. t.-nak.

Befejezésül arra kérem a vármegye választó polgárait, hogy ne hagyják magukat megingatni a mostanihoz hasonló röpiratokba foglalt nagyot mondások által, hanem édes hazánknak mindnyájunk által óhajtott boldogulása érdekében menjenek el az Uj-párt 30-adiki szervezkedési értekezletére és nem felfogadott emberek mesterkélte érvei alapján válasszák meg a pártot, hanem maguk a választók tegyék megbeszélés tárgyává a pártalakulásokat és maguk önállóan cselekedjenek.

*

Az „Uj-párt” zászlóbontása.

Az 1904. év november 18 napja a büntett elkövetésének szomorú dátuma. 1905. január 26. pedig a nemzet kegyetlen ítéletének örökre nevezetes napja. Az elsőt elkövette a jobb sorsra érdemes szabadelvű-párt, az ítéletet pedig meghozta fölötte az igazságos és hatalmában korlátlan bíró; a suverén nemzet.

A mi e két történelmi jelentőségű nap óta történt: küzdelem az ítélet kimélet nélküli végrehajtásához felségének tudatában ragaszkodó nemzet, s az ítélet által százados po-

metagadta. Azóta néz Dusán görbe szemmel rá.

Nekem most méginkább nem tetszett ez a hódító arcu szerb s most már kerültem a vele való érintkezést.

Egy este éppen vacsoránál ültünk s én sürgőnyt kaptam, hogy azonnal menjek haza Pestre, hivatalos ügyben. Egy jó órámmal még a vasutig, tehát elhatároztuk, hogy gyalog sétálunk ki a közel fekvő állomásig. Mindnyájan kikisértek, s ekkor láttam őket együtt utóljára.

Körülbelül két hónap telt el azóta. Egy este a lakásomon ülve, éppen egy pszichológiai dolgozatot irtam, kopogtatnak az ajtón, s belép: G.!

Elszörnyedve kiáltottam fel, borzasztóan nézett ki, megijedtem tőle. Rongyos, átázott ruhában, kalap nélkül, borzos fejjel, sáppadt volt, mint a halál, szemei be voltak esve s alattuk két ujnyi széles kék karikák!

Rekedten kacagott fel:

— Ugye nem vártál? Jó estét! — ezzel odatámolygott egy fauteműhez, beleült, vagyis jobban mondva beleesett. Rémülten kérdeztem:

— Mi bajod?! — nem felelt. Pár pillanattal mulva egy csésze forró teát kért. Ekkor kérdeztem tőle:

T Á R C A.

Egy lap B. orvos naplójából.

Irtta: ifj. Tompos Endre.

(I. közlemény.)

Már tizennégy éve vagyok orvos s elképzelhető, hogy ezalatt az idő alatt mennyi beteget láttam, hanem még olyan érdekes páciensem mint G. nem volt.

Régóta ösmerem, együtt jártunk iskolába, ő is orvosnak készült, mint én. Mikor az egyetemre kerültünk, meghalt édes atyja s ő roppant birtokot örökölt a Bácskában. Haza ment gazdálkodni. Otthon nagy lábon élt, mindig szívesen látott vendég voltam a házában.

Az örökös dinom-dánom, cigány, bor, kártya, agarászat nagyon mindennapi dolog volt nála.

Mikor első ízben voltam ott látogatóban, összeismerkedtem a többek között Iliu Dusánnal, egy szomszédos szerb birtokossal, kivel G. látszólag igen jó barátságban volt, mert valahányszor vendége voltam, mindig ott találtam.

Nem tudom miért, de egy cseppet sem rokonszenveztem vele. Kifogástalan szép, behizelgő modoru fiu volt, szenvedélyes kártyás és agarász, de nekem valami ösztönszerűleg sugta, hogy kerüljem.

Nem lehetett. Nagyon megtetszhettem neki, mert folyton csak az én társaságomat kereste s én nagyfoku műveletlenségnek tartottam volna, ha bizalmát ridegen visszautasítom. G.-vel meg plane nagyon jól voltak, valósággal elválhatatlanok.

Vig élet folyt tehát egy pár évig, végre G beleunt a folytonos mulatozásba s elhatározta, hogy asszonyt hoz a házhoz.

Pestről nősült. Egy szegény leányt vett el feleségül, kivel nagyon boldogan éltek. Felesége szép szőke asszonyka volt s rajongással szerette az urát. Nem tudott egy félóraig az ura nélkül lenni, mindig csak vele foglalkozott, becézgette, mint egy kis gyermeket. Valahányszor náluk voltam, együtt láttam mindig őket. imádták egymást.

Sokszor Dusán is ott volt, de most már ugy láttam, nincsenek olyan jó barátságban G.-vel, mint azelőtt.

Azt hallottam, hogy Dusán az utóbbi időben igen sokat vesztett kártyán s azóta folyton tőle vesz fel kölcsönöket s mikor legutóbb egy igen nagy summát kért, G.

Telephon 114. Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek az iskolai idény közeledtével Telephon 114.

dúsan felszerelt raktárát leány és fiu-cipőkben, ingek, gallérok zsebkendők és harisnyákban a legjobb minőségűt és a legjutányosabb árak mellett **Eisler Károly** divatkereskedő **Nyiregyházán.**

litikai kényelmében felzavart dinasztia között, amely legalább egyelőre nem tud barátságot kötni azzal a gondolattal, hogy a magyar nemzet politikai és nemzetközi súlyában az osztrák császárság által egységesített tartományokkal és más suverén államokkal niveláltassék.

A küzdelem tehát főbenjáró!

S az elítelt?

A siralomházban könyörög az életért, s hetykén hirdeti, hogy neki a nemzet elleni forradalmi jelleggel bíró merényletet elkövetni joga volt az ugynevezett „többségi uralmi elv” szentnevében, amely szerint „harakirit” joga van a nemzetnek ön-önmagán végrehajtani.

De ebben a percben célunkon kívül esik a küzdelem fordulatainak, részleteinek, kimenetelének s a küzdő felek használt fegyvereinek tárgyalása és kritikája.

Arra a kérdésre kívánunk a nemzet szívműködésének vizsgálatából felelni, vajon a szabadelvű-párt, amelynek a nemzet erői gyarapítása körüli hervadhatlan érdemeit készséggel elismerjük, — politikájának egészével szenvedett-e vereséget, s hogy a nemzet meggyőződésében elhelyezheti-e gyökereit és táplálásához hajlandó-e a nemzet életető anyagot szállítani?

A politikai erők elhelyezkedése ma olyan, hogy egyik oldalon a koalíció részén a nemzet régen érzett törekvései és vágyai képviselvék, míg a felette csekély önérzetig süllyedt szabadelvű-párt e vágyak és törekvések öntudatos megakadályozását testesíti meg.

És mert a nemzet közvéleménye visszaverhetlenül tudatára ébredt a jogainak, az ellentétes erők közötti választás könnyű feladat. Sőt megtörtént a szabadelvű-párt hátrányára.

Lehetnek ugyan egyesek, akik a szabadelvű-pártnak a kiegyezési törvény értelmezésében és gyakorlati megvalósításában vallott orthodox politikáját és elveit a nemzet és korona közötti egyetértés mindenképp felett való értékelése okából es efemer gazdasági érdekekből időszakilag szükségesnek tartják, lehetnek olyanok is, akik a szabadelvű-pártnak a válságos helyzetből való kibontakozás megnehezítése körüli szerepét gyöngédségből a koronás király személye iránt menthetőnek ítélik, de az ország volt szabadelvű polgárainak nagytöbbsége belső meggyőződésből és hazafias kötelességből a nemzeti szellem gyors és hatalmas fellendülésének hatása alatt a felé a politika felé hajlott át, amely a kiegyezési törvény nemzetibb értelmezésével a magyar államnak

közjogi és gazdasági önállóságát minden vonalon megvalósítani kívánja.

Vagyis a szabadelvű párt, a nemzet önérzete által örökre eltemetettnek tekintendő, habár a mesterséges belélegzés a formai élet-hez egyelőre elegendő oxigént szolgáltat is.

De a szabadelvű párttól ennek bünei miatt elpártolt közönség higgadt szemlélkedése a szabadelvű párt végérvényes bukásával nem azonosítja annak az alapnak a bukását, amelynek fejlesztésében az azt képviselő szabadelvű párt felette renyhe volt, hanem a helyesen értékelt nemzeti érdekekből megmentését óhajtja a kiegyezési törvénynek, amelyet mással — jobbal, nemzeti önérzetünket és szuverenitásunkat tökéletesebben kielégítőbbel helyettesíteni nemzeti létünk súlyos megkockáztatása nélkül az adott személyi és tárgyi viszonyok mellett nem lehet.

Ekként a szabadelvű párt bukása mellett kiválóan jelentőségteljes cél a 67-es alap megmentése.

A viszonyok által meditatálásra kényszerített politikai lelkiismeret arra a meggyőződésre jut, hogy a dissidens csoport a nemzetnek a napi politikai kérdésein túl menő programot szándékosan elfelejtett adni. A néppárt, mint per excellentem társadalmi problémák egyoldalú megoldását minden más kérdés fölé helyező csoport alkalmatlan az ország elfogulatlanul gondolkodó közönségének felszívására.

Ekként maradt egy, a 67-es alapon álló párt, a megtért Bárdy Bánffy Dezső volt miniszterelnök vezérlete alatt álló „Ujpart”, amely a kiegyezési törvény hatályában tartása mellett az állam és társadalom teljes magyarságának, s ezzel a teljes egység megvalósítását tekinti a legközelebbi feladatok legelsőjének.

Gróf Pongrácz Jenő a szabadelvű megyei párt volt elnöke helyesen ismerte fel a nemzet komoly haladásának őszinte hívei meggyőződését, amidőn a szabolcsvármegyei „Ujpart” szervezését kezébe vette és megindította.

Törekvését bizonyára siker fogja koronázni, mert vármegyénkben a helyettesíthetetlen 67-es alapon igen sok őszinte híve van.

A nemes gróf a vármegye társadalmának azonos politikai gondolkodású több előkelő tagjával lépett érintkezésbe, akik az adott politikai viszonyok között az „Uj part” vármegyei megalakítását szükségesnek és célra vezetőnek jelentették ki.

A lefolytatott bizalmas jellegű tárgyalások eredményeként a szervezkedés elha-

tározlatott, s e célból folyó hó 30-ik napjának délután 2 órájára a „Korona” szálloda nagytermébe szervezkedő értekezlet hivatott egybe a következő nyílt levéllel:

Felhívás!

A szabolcsvármegyei szabadelvű párt a legutóbbi 10 hónap mélyre ható jelentőségű politikai eseményeinek hatása alatt egységét és cohaesióját elannyira elvesztette, hogy meggyőződésem szerint ma már nem létezőnek tekintendő, annival inkább, mert ez a párt a nemzet eddigi küzdelmének csak néma szemlélője volt.

Ez a szerep méltatlan ahhoz a párthoz, amely nemes tradíciójával; de intellectualis súlyával fogva is, a cselekvés terére van utalva.

Hiu ábránd, hogy az országos szabadelvű párt jelenlegi szervezetében és politikájával a nemzet többségének rokonszenvét vissza szerzi, s a gyakorlati politikában a vezérszerep a nemzet megbízásából kezébe kerülhet vissza, sőt ellenkezőleg, rideg való az, hogy még vármegyékenti, habár csak látszólagos fennállása is erős akadálya a bonyolult politikai helyzetből való gyors, és a nemzet érdekei szerinti kibontakozásnak.

De más részről való az is, hogy a nemzet sorsának és jövőjének végzetes kockáztatása nélkül a 67-es kiegyezés félre nem tolható, s a nemzet nem keresheti boldogulásának útját azon a talajon, amelyen a nemzeti függetlenség legszebb virágai teremnek ugyan, amely azonban az ország határain túl terjedő általános politikai viszonyok mellett ma még meg nem művelhető.

Ekként adva van az az irány, amelyet a 67-es kiegyezés, valamint nemzetünk cél tudatos, de békés fejlődése minden őszinte barátjának, tehát azoknak is, akik a volt szabadelvű párt kötelékébe nem tartoztak, követniük kell.

Egyesülnünk kell az alatt a lobogó alatt, amely egyrészt valódi nemzeti tartalmat kíván adni a 67-es kiegyezésnek, addig másrészt a nemzet és „Korona” között a zavartalan egyetértés minden feltételét megvalósítani és allandósítani vállalkozik.

A volt szabadelvű párt több előkelő és irányadó tagjával, és más a 67-es alapon álló tekintélyes egyénnel folytatott eszmecsere véglegesen megérlelte bennem azt a meggyőződést, hogy az állam és társadalom életének minden részére kiterjeszkedő ily politikai irány, az „Uj part” ismert programja, s azt az elhatározást, hogy e pártnak Szabolcsvármegye egész területére leendő szervezése érdekében sorompóba lépjek.

— Vacsoráltál már? — gunyosan felvette:

— Még nem is ebédeltem!

A teát behozták, nem várta, hogy elkészítsem, hanem azon módon keserűn felhajtotta, aztán beszélni kezdett. Ömlött belőle a szó, alig győztem hallgatni.

— A te elmeneteled után körülbelül másfél hónappal feleségem lebetegedett s másnap fiam született. Én a szomszéd szobában vártam a nagy pillanatot s a gyermek sirásra beléptem, örvendezve fogadtak „Fiu!” Én kíváncsian hajtottam fel a gyermekről a takarót s óh jaj nekem! a Dusán arca mosolyog onnan felém!! Én nem tudom mi történt velem, valami kezdte égetni agyamat, mintha villám futott volna rajta keresztül. A feleségem megcsalt engem! Az irántam tanusított nagy szeretet csak ámitás volt s a hátam megett biztosan kikacagtak! Eszembe jutottak azok a felszarvazott férjek, kiken az egész világ kacag, csak ők maguk nem tudják szégyenüket! Én is ilyen legyek? Soha! Röviden végzek, megöltem őket! Aztán kirohantam a szobából, nem mert hozzányulni senki, megkövülten nézték hogy mit csinállok. Éjszaka volt. Csillagok ragyogtak az

égen, lenge szellőcske játszott a park bokraival, melyek között csattogott a fülemüle. Leroskadtam egy padra s arcomat kezeimbe temetve, csak most kezdtem gondolkodni azon, hogy tulajdonképpen mit is tettem! Hát biztos az, hogy a feleségem megcsalt? Hiszen csak gyanu volt az egész s én egy semmiség miatt kiirtottam a családomat! Fülemben csengett nőm utolsó szava: „Esküszöm, hogy ártatlan vagyok!” Nem bírtam tovább ülve maradni, elrohantam Dusánhoz, hogy tőle egyenes, férfias választ kérjek. Még nem tudott a dolgról semmit. Cigaretázva, mosolyogva fogadott, s ez engem annyira kihozott a sodromból, hogy nem kérdeztem tőle semmit, hanem egyenesen torkonragadtam! Megöltem őt is, evvel a két kezemmel! Esküszöm! hogy nem volt nálam még egy tollkés sem, pusztán marokkal fojtottam meg. Könnyörgött nyomorult életéért, dühében s kétségbeesésében csikorgatta a fogait, de nem könyörültem meg rajta, nem eresztettem el addig a torkát, míg utolsó nem vonaglott. Aztán, aztán rugtam rajta egyet s ide jöttem. Nem ettem az egész uton egy harapást, nem ittam egy korty vizet; sárban, viharban gyalogoltam s mikor

már közel voltam, megszánt egy jószívű fuvaros s ide hozott. Most itt vagyok!

Nem tudtam erre a rettenetes elbeszélésre szólni egy szót sem, csak néztem irtózáttal azt az embert, akiből pusztán gyanu vadállatot csinált!

De nem nézhettem sokáig, mert egy szerre csak felugrott, rám bámult üres semmitmondó tekintettel s azt kérdezte tőlem:

— Nem látod? — csodálkoztam s kérdeztem:

— Mit?

— Hát a feleségemet! — szétnéztem s gondoltam magamban ez a szegény ember biztosan megbolondul hiszen nincs itt senki! Majd irtózatossá kacajra fakadt:

— Nézd a nyomorult, még ide is elmer jönni utánam! Nem elég, hogy feldulta a boldogságomat, hanem folyton kíséretet, s néz rám meredt szemével! Nézd a fiam is ott van a karján! Hát nem haltatok meg jól? No, nesztek! Hahaha!! — s egy nehéz karosszéket kapott fel s a kályha felé sujtott vele, de nem érthette el végig vágódott a földön. Elvesztette eszméletét.

Az orvos ekkor felülkerekedett bennem

NAPERNYŐK és batist BLOUSOK

mától kezdve

leszállított áron

kaphatók

KOHN IGNÁCZ

női-, férfi-divat és rövidáru üzletében.

Városház-palota.

Jogczimem erre az, hogy a Szabolcs-vármegyei Szabadelvű párt a multban az elnöki székre talált méltónak.

Az időt elérkezettnek tartom a volt szabadelvű pártiaknak s e vármegye minden higgadtan gondolkodó polgárának az „Uj párt” zászlaja körüli csoportosítására, s ezért felkérem a t. czimet:

1. hogy a mellékelt levelező-lapot meggyőződése szerint kitölteni, s forduló postával hozzám visszaküldeni,

2. amennyiben törekvéssel rokonszenvez, ugy a Nyiregyháza folyó aug. hó 30-án szerdán d. u. 2 órakor a „Korona”-szálloda nagytermében tartandó szervezkedő értekezletre okvetlenül megjelenni kegyeskedjék.

Bashalom, 1905. évi aug. hó 23-án.

Kiváló tisztelettel
Gróf Pongrácz Jenő.

A magunk részéről, mint akik legelsők voltunk az „Uj-párt” programjának méltóságában és követésében, igaz örömmel üdvözöljük gr. Pongrácz akcióját, mint amelytől vármegyénkben egy egészségesebb és alkotóbb politikai szellem meghonosodását reméljük.

K.

A város contra egy II. gőzfürdő.

Egy perről van szó, mely másfél év óta húzódik, amelyben nem kisebb fontosságú közügy, mint a város közönségének tisztasága van fektetve.

Egy perről szól a nóta, melyben az egyik fél a város, a másik egy olyan ember, aki a város ócska fürdőjében talált, éveken keresztül tapasztalt hiányokat pótolni, hivatva érzi magát. Aki egész vagyonát, tapasztalatait, két keze munkáját kész a város közönségének rendelkezésére bocsátani, mert belátta, hogy képtelenség, hogy egy olyan középület, mint a városi gőzfürdő, házilag kezeltessek, amire példa sehol nincs, mert a tisztaságból ilyen formán üzletet csinálni egy erkölcsi testületnek semmiképpen sem hivatása.

Arról van szó, hogy a város a Károlyi-terén eladott Sándor Jakabnak egy telket, amire Sándor egy gőzfürdő telepengedélyt kért, amit „városi” fellebbezések folytán a belügyminister megadni rendelt azzal, hogy a város mindezekből eredő — netáni — magánjogi igényeit a bíróság előtt érvényesítse.

s felemelve a gyilkost, egy pohár rumot töltöttem szájába.

Magához tért. Sirni kezdett mint egy gyermek, aztán felkelt s az ajtó felé tá-molygott.

— Mit akarsz? — kérdeztem.

— Megyek s feljelentem magamat! — felelte busan, s ezzel gyorsan künntermett az ajtón s mielőtt megfoghattam volna, elrohant.

Pár nap múlva egy vidéki lap került a kezembe s nagy meglepetéssel olvastam belőle a következő sorokat:

„Hülsen asszony. Társadalmunk közkedvelt tagja, G. x-i birtokos felesége a napokban Iliu Dusánnal, a kártyavesztősegeiről híres sportsmannal megszökött. Mikor ezt G. megtudta, megőrült; s eltűnt. Azóta semmi hír róla.”

Fellélegzettem, szegény, szerencsétlen barátom, örült volt csak és nem gyilkos!

Egy hét múlva már kezelésem alatt állott a tébolydában.

Vannak világos perccéi s ilyenkor sirva egy pontra szegezi szemeit s csak néz, gyakran dühöng s ilyenkor tör, zuz mindent, mig csak rá nem adják a kényszerzubbonyt.

Aki megfordult a gőzfürdőben, tapasztalhatta, hogy ottan az állapotok tarthatatlannak, eltekintve attól, hogy megközelíthetetlenül messze van s télen meghülés kockázata nélkül fürdőt venni, nyáron pedig egy vastag porréteg nélkül hazakerülni: képtelenség; sem a berendezés, sem az alkalmazottak figyelme nem csábíthat; csak gondolkunk vissza a nemrégiben dühöngő forrásra, amikor a tusteremben a csapokból vizet kieroszakolni lehetetlen volt, bár a közönség recompenzálhatta magát *felemelt helyárok mellett a közös bazinban*, ami nem az „utolsó” mizéria.

De, hogy a „per” anyagára visszatérjünk: a ministeri rendelet helyes és világos értelmének kicsavarására az éveken keresztül alkalmazott Sándor Jakab elleni személyes bosszuvágy kielégítésére a város jogügyi tanácsa, na meg a másik tanácsa a leglaikusabb előtt is kinos jogi érveléssel és behunyt szemmel kapálódzik, hogy arra alkalmas helyen, az e célra vett és kifizetett területen létrejöhesse a második gőzfürdő. Egyik határozat a másikat érte, egyik érthetlenebb a másiknál.

A tulajdonjognak lehetetlen módon való korlátozására döntvényeket alkot s követeli azon a bizonyos telken a modern lakóház építését s képtelen megérteni, hogy egy gőzfürdőnek is lehet kifelé modern képe, bent pedig a legtisztábban kezelt fürdőterem egész csoportja s a levezetett víz pedig, mely azonban nem a csatornák büze, föld alatt történnék s senkinek sem facsarná el az orrát.

Hol van itt a közrend, a köztisztaság, a közérkölciség, az aesthetika megsértve? Sehol! se szabályrendelet, se törvény.

Nézzük a modern építkezésű nagyobb városokat, mindnek belterületén van a gőzfürdő, mert a tisztaság nem is kereshető a kültekkel szemétdombjain keresztül, egy rendezett tanácsu város sem állott utjában kulturális célú épületeknek a város belterületén való építésének. Az pedig, hogy a tulajdonjognak említett absurd-korlátozása ha nem volt az árverési feltételek közt, ugy a szerződésnek ilyen alakban való kiadásának megtagadása nem lehet más, mint minden jogászai képesség nélkül gondolkodó testületnek caraffáskodása, alacsony emberi érzelmektől hevült személyes bosszu.

T.

Nyári mulatság.

— Nyiregyháza, 1905. aug. 20. —

Vasárnap délután 4 órakor vette kezdetét az iparos olvasóköri és ifjuság által együttesen rendezett nyári mulatság.

Az ifjuság rendezősege 1/2 4 órakor vonult együttesen az ipartestület szentmihályi-utcai helyiségébe, ahol Kéry József az olvasóköri tagjaiból álló rendezőség élén a Rákóczi-induló hangjai mellett fogadta és üdvözölte őket. A két egyesület között a multban feszült viszony állott fenn és most általános volt az öröm a kibékülés és a mulatság együttes rendezése miatt.

Pont 4 órakor kezdődött a mulatság a versenytekedés, céltáblára való dobálás megkezdésével, melyek szavaltatok és színelőadás által megszakítva éjjelig tartottak. Délután folyt le a mester tanulóik számára rendezett versenyek egész sorozata. Volt póznamászás, virslikapás, bekötött szemmel fazékleverés, kifli és lepényevés, melyek általános derűtség között mentek végbe. Ezekon kívül a felnöttek a karikadobálást is szenvedélyesen folytatták.

A délutáni műsorhoz tartozott még a szabadban felállított színpadon való szerepeltetés is. — Propper Sanyi gyermekszereplő „Fogoly lengyel”-ét hatalmas tapsal jutalmazta a nagy közönség.

Murányi Géza gyermek-szavaltatokat adott elő a nála megszokott sikerültséggel. Propper Ede szavaltta el ezután a Családi kör paródiáját. A zsidó, német, cigány és tót kiejtések hü kifejezésével nagy derűtséget keltett és zajos tetszést érdemelt ki. Befejezésül a Talpra magyart adta elő ugy, amiként azt egy tüdővész ifjútól hallotta egy színészakadémiai felvételi vizsga alkalmával. Mindenkinek tetszett és megtapsolták. Ezután tánc következett és 7 órától 8-ig pedig szünet volt.

Az esti műsor kezdetét a zenekar „Nyitány”-a jelezte. Sziare került azután „Nincsenek nála otthon”. Vári Gyula orvost Dudás Mihály személyesítette meg nagyon ügyesen. Zsigay Boriska, mint neje, remekelt. Sámuel az öreg nagybácsi Murányi Géza volt és sok derűtséget idézett elő mesterkéletlen játékkal. Klári szobaleányt Karikó Ilonka adta tetszés kiérdemelésé mellett.

A tarka színpadon „Szomor Dani” balladát Kazimir Károly adta elő. A közönség hosszas tapsal jutalmazta meg a nagy hatással találkozó szavaltást. Lyachovits Sándor népdalokat énekelt érzéssel. Többször megújráztatták vele. Propper Ede a „Kovácsok sztrájkját” adta ezután elő. Többször hallottuk Nyiregyházán már a darabot hivatásos színésztől is előadni. A mostani szereplő azoknál is nagyobb tetszést aratott. Murányi Géza couplekat énekelt, „olyan jó kis verseket” melyek mindenkinek tetszettek, csak azoknak nem, akikről szólottak. Az angyalok ébredése című magánjelenetet Dudás Mihály mutatta be. A nehéz szerep hibátlan előadásával beigazolta sokoldalú tehetségét.

Éjféltájon hirdették ki a versenytekedés eredményét. Első díjat nyert az I-el jelzett pályán Nagy Pál, másodikat Tóth Sándor, harmadikat Podreczki András; a második pályán első díjat nyert Timarovszky Frigyes, másodikat Podreczki András, harmadikat Podreczki András.

Tánc reggelig tartott. A mulatság nagyon kedélyes volt és ugy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült.

TANÜGY.

Értesítés.

A nyiregyházi ág. hitv. evang. népiskolákban az 1905—1906. tanévre szóló beiratások szeptember hó 1—6-ig eszközöltetnek. A tanévet szeptember 7-én reggel 9 órakor ünnepélyes istentisztelettel nyitjuk meg; a rendes tanítás pedig 8-án, reggel 8 órakor veszi kezdetét. Felhivatnak a t. szülők és gyámok, hogy tanköteles gyermekeiket a fent jelzett időben, az illető osztálytanítónál személyesen irassák be, hogy a rendes tanítás a népiskolai törvény által kitűzött időben vehesse kezdetét.

Nyiregyháza, 1905. augusztus hó 22.

Ruhmann Andor,
igazg.-tanító.

Értesítés.

A nyiregyházi államilag segélyezett alsófoku iparos tanonciskolában az 1905/1906. tanévi beiratások szeptember 3-án, 6-án és 17-én délelőtt 9 órától 12-ig, a róm. kath. iskola helyiségében eszközöltetnek, s a rendes előadások pedig 18-án d. u. 6 órakor veszik kezdetüket.

A mult tanévben ipariskolába járt tanulók az 1904/905. tanévi ellenőrző-könyvüket a beiratásnál felmutatni, s ugyanakkor kivétel nélkül minden tanuló új ellenőrző könyvet kap, melyért 24 fillér fizetendő.

Hogy az iparos mesterek kívánalmait, tanulóiknak osztálycsoportokba való beosztásánál, az igazgatóság által lehetőleg figye-

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer-

Sirolin

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen láb-badozóknál influenza után ajánlatik, Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a

köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

lomba vehetők legyenek, óhajtható, ha a tanoncok mestereikkel együtt jönnek a beiratáshoz, mert a tanulók tanévközben egyik osztálycsoportból a másikba át nem irathatók.

A rajzolás alól fel vannak mentve a borbély, cserepező, gubás, hentes, mészáros, kalapos, kéményseprő, kőfekető, kötélverő, kövező, molnár, nyomdász, pék, reszelővágó, szappanos, szítás és timár tanulók,

Az 1884. évi XVII. t. c. értelmében minden iparos tanuló — még a próba idő alatt is — iskolába járni köteles. Ennél fogva felhívjuk a tanonctartó iparos mestereket, hogy tanoncaikat a kitűzött időben mulhatatlanul beírassák, a tanórák pontos látogatását ellenőrizték, mert ellenkező esetben az ipartörvény megfelelő §-a szerint pénzbírsággal lesznek büntetve.

A rendtartási szabályok értelmében a tanóra mulasztások kéthetenként a mesterek által igazolandók.

A mulasztásokat a következő okokkal lehet igazolni: a) a tanuló betegsége, b) ha a tanulóval egy lakásban lévő család valamely tagja ragályos betegségben van, c) ha a mester, vagy a tanuló családi körében haláleset fordul elő. A vásárok miatti mulasztások az igazgatónál előre bejelentendők.

Kelt Nyiregyházán, 1905. augusztus hó 24. napján.

Orsovszky Gyula,
ipariskolai igazgató.

Értesítés.

A nyiregyházi róm. kath. elemi iskolában az 1905/906. tanévi beiratások szeptember 1., 2., 3. és 4-én délelőtt 9 órától 12-ig eszközöltetnek, s a rendes tanítás 5-én reggel félnyolc órakor tartandó szent mise után veszi kezdetét.

A tanulók beiratáskor szülőik, vagy azok megbízottja kíséretében jelenjenek meg. Az első osztályba csakis a 6-ik életévüket betöltött tankötelesek-, más iskolából jött tanulók pedig iskolai bizonyítványuk felmutatása után vétetnek fel.

A hitközség tankötelesei után beiratáskor 4 korona tandíj, 1 korona beiratási díj, s az országos nyugdíj alap javára 30 fillér azonnal befizetendő. Kik tandíj elengedésre igényt tartanak, ez iránt az iskolaszékhez címzett kérvényeiket az igazgató-tanítónak adják át.

Felhívjuk a szülők és gyámok, hogy tanköteles gyermekeiket fentírt napokon beírassák, nehogy a népoktatási törvény értelmében mulasztásaikért pénzbírsággal büntetve legyenek.

Nyiregyháza, 1905. augusztus 24.

Az igazgatóság.

Tanügyi értesítés.

A helybeli izr. elemi iskolában a beiratások f. aug. hó 31-étől szept. 6-áig eszközöltetnek. A tanítás szept. 7-én kezdődik.

HIREK.

Szent István nagja.

Városunk közönsége most is hagyományos melegséggel tartotta meg Magyarország védőszentjének, az első magyar királynak, az emlékünnepe. Felcsendült a hivek ajkán igaz bensőséggel az a régi egyházi ének, hogy:

Hol vagy István király,
Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetben
Te előtted sirván.

A lakosság vallás különbség nélkül vett részt a tisztviselők vezetése mellett a róm. kath. templomban tartott ünnepi istentiszteleten, ahol a katonaság is megjelent. Kicsinynek bizonyult a tágas templom a résztvenni kívánók befogadására. Nem a pompa, a feltűnési vágy és a látványosság hozta össze e napon Nyiregyháza városának és környékének lakosságát, hanem az érdem elismerése és az évszázadokon át fennmaradt és soha el nem enyésző hódolat.

A mai válságos helyzetben a honfiai szívek egyesült fohásza szállt fel a magyarok Istenéhez, a sokat hányatott és ezerév viharait átélte magyar nemzet bizonytalan jövőjének boldoggá vállalása érdekében.

Az emlékünnepeken mindenki arcáról lelétszott, az a tiszteletet parancsoló méltóságos komolyság, amely nem keredik a bensőben dúló érzelmekkel, hanem sejteti azokat és ékesen tanuskodik a Haza iránt a szívek mélyéből eredő igaz szeretetről.

Ezen, az első magyar király emlékére szentelt napon a hivek ajkáról Szent István koronájával ékesített jó öreg királyunk boldogságáért is őszintén szállt fel a fohász és esdve kérték az Egek nagy Urát, a király és nemzetközi egyetértés megvalósítására. Bár adná a Gondviselés, hogy Őfelsége átérezni a hozzá mindenkor hű ezeréves dicső multra vissza tekintő magyar nemzet szeretetét és ne hallgatna a helyzetet félremagyarázó gonosz tanácsadókra, hanem követné szívének nemes sugallatát. Így a király és a nemzet egymást megértve, egymásért élve megvalósítaná a dicső, nagy, magyarországot.

De nem csak Nyiregyházán volt az ünneplés ilyen benső, hanem a hozánk érkezett jelentések szerint az egész megyében. Tömegesen keresték fel a hivek ebben a szomorú időben az Isten házáat és könyörögve kérték a Haza egéről a vészes fellegek eltávolítását. Adná az Ég, hogy vége szakadna a megpróbáltatások nehéz időinek, mert a költő szavaival élve:

Megbűnhődte már e nép
A multat s jövőjét.

—s.

Őfelsége a király Bartos Mihály, helybeli illetőségű, a mult iskolai évben főgimnáziumunkban jelesen érett ifjunak, a hadmérnökipályára képesítő módlingi műszaki katonai intézet 1600 koronás ösztöndíját adományozta. Gratulálunk!

Hazaérkezett főorvos. Dr. Kállay Rudolf a helybeli Erzsébet kórház főorvosa hazaérkezett szabadságáról és átvette a kórház vezetését.

Hirtelen halál. Énekes Gyula kótaji rk. plebános Szent István király napján még az ünnepi misén részt vett. Az nap ebédnél olyan rosszul lett, hogy pár perc alatt szívrohamból meghalt. Általános részvétet keltett az eset az egész megyében, mert Énekes hiveinek nemcsak papja, de vezetője és készsége tanácsadója is volt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a szeretett testvér, nagybácsi és sógor Énekes

Gyula kótaji rk. plebánosnak f. hó 20-án hirtelen elhunytát. A megboldogult hült teteme f. hó 22-én d. e. 10 órakor fog a róm. kath. szertartása szerint, a kótaji sirkertben nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szent-mise-áldozat ugyanekkor fog lelkeüdvéért az Urnak bemutatni. Kótaj, 1905. aug. hó 21-én. Nyugodjék békében! Vattay Józsefné szül. Énekes Mária és gyermekei. Énekes Endre és gyermekei. Özv. Czako Károlyné szül. Énekes Teréz és gyermekei. Véber Nándorné szül. Énekes Erzsébet mint testvérek. Vattay József, Véber Nándor, Özv. Énekes Baráné szül. Fülöp Margit és gyermekei, mint sógorok, illetve sógornő.

Szerenád. Bogár Lajos v. főjegyzőt a városi önkormányzat nevenapja alkalmából, érdemeinek elismeréséül szerenáddal tisztelte meg.

Exhumált magyar tábornok. Vármegyénkben élő Vayak egyik őst, amiként Dancigból jelentik, az ottani Erzsébet-templomban exhumálták Vay Ádám báró magyar tábornok holttestét, a melyet 1719-ben temettek oda. Rákóczi Ferencz tábornokának földi maradványait a Vay-család Magyarországra szállíttatja és a családi sírboltban teszi örök nyugalomra. Vay Ádám bárót az 1711-iki szatmári békekötés után száműzték, a mire Dancigba költözött, s a hol nyolc évvel később meghalt.

Postaszák az utcán. Vasárnap délután, a midőn a Debrecen felől érkező személyvoznat postáját szállították be az állomásról a postára, egy pénzes zsáknak nyoma veszett. A városháza mellett vették észre, hogy a kocsisajtaja nyitva van és hogy hiányzik a pénzes zsák valamint több értékes csomag. A nyomozatot azonnal a legszélesebb körben folyamatba tették. A küldemény kísérésére kirendelt Gaál József kézbesítő nem tudott felvilágosítást adni arról, hogy miként tűntek el a tárgyak. A zsákot a vasuti-ut egy mellék részén megtalálták, de a csomagokat feltalálni nem sikerült. Azóta hordtak be a csomagokból egy párt mint találtat a postára, de még ma is több van oda. A zsákot egy taligás lelte meg és beszolgáltatatta, melynek meg nem kerülése esetén közel 100,000 korona kára lett volna a kincstárnak, mivel csak készpénz 24,000 korona volt benne. Ezekhez jön az értéküldeményekért és ajánlott levelekért követelhető összeg. A folyamatban levő nyomozat fogja kideríteni, hogy a szolgálatot tevők nagyfokú gondatlanságával, vagy pedig lopási szándék felforgásával van-e dolgunk. A főrozség titkolja a részleteket, és felvilágosítást a nyomozat érdekében nem ad.

Kisiklott vonat. Folyó hó 23-án a Debrecen felől Tiszalökre menő vonat utasai csaknem életükkel fizettek meg az utazásért. Egy bitang ló a mozdony alá került, mely azt összeroncsolta. A hullarészek eltakarítása után ismét elindult a vonat, de alig ment egy pár lépést a szerkocsi egy csontban való megakadás folytán a sinekről kiugrott. A többi kocsik is egymás után siklottak ki. A lokomotívot megállítani nem tudta a vezető mindjárt, mert a fék meghibázott és ennek következtében a mozdony a kocsikat óriási zökkenések között húzta a talpfákon és a sinek mellett. Az utasok között halálos rémület keletkezett. Ijjedten kiabáltak segítségért. Számosan szenvedtek kisebb nagyobb sérüléseket. Az a szerencse, hogy a kisiklás helyén a pálya nyíl eg enes volt, mert máskülönben a kocsik lefor ultak volna a magas töltésről.

Katonák behívása. A honvédelmi miniszter a következő rendeletet adta ki a katonai behívójegyeknek postán való kézbesítése ügyében: Értesitem a törvényhatóságot, hogy a védőerőről szóló törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás e részbeli rendelkezéseinek megváltoztatásával, elrendelte, hogy a katonai behívójegyek kézbesítése a

Legnagyobb választék!

Legújabb napernyők, női-, férfi-harisnyák, keztük, ruhadiszek, és nyakkendőkben.

GOLDSTEIN J. SÁNDOR

= női- és férfi-divat üzletében =

Nyiregyháza Pazonyi-u. 4.

közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. t.-cz. 25. szakasza értelmében további rendeletemig posta útján történjék. Ezzel kapcsolatban fölmerült kérdések folytán főleg az ebben a tekintetben elterjedt téves nézetek és alaptalan aggodalmak eloszlatása céljából megjegyzem, illetve kijelentem, hogy a meghatározott időtartamu fegyvergyakorlatra beidézett tartalékosok és póttartalékosok, önként érthetőleg, csakis a fegyvergyakorlatra és annak tartamára vannak behívva és így az illetőknek ebből az alkalomból a katonai szolgálatra leendő törvényellenes visszatartásról szó sem lehet. Budapesten, 1905. aug. hó 19. Bihar s. k. honvédelmi minister.

Football mérkőzés. Vasárnap délután a vásártéren mérkőzött a helybeli egyetemi ifjak football csapatja. Elégé szép számú közönség gyűlt össze és nézte végig az igen érdekes játékot. A szereplők névsora és felállítása ugyan az volt mint a multkori, melyet lapunk lehozott már. Egy órai játék után úgy a piros, mint a zöld szalagosokra nézve a játék 0-al végződött. Vasárnap ugyanazon helyen és időben megismétlik a mérkőzést.

Újítás a postán. Vörös László kereskedelemügyi minister üdvös rendeletet adott ki az ajánlott levelek és csomagok fölvetelésének egyszerűsítésére. Eddig az ajánlott leveleket és csomagokat a fölvevő tisztviselő először a fölvevő könyvbe vezette be, azután föladóvévényt állított ki róla. Az új rendelet szerint ezt az eljárást másoló-papírossal végzik, azaz a fölvevő-könyv egyik lapja recézett vevényekből áll, melyre a tisztviselő fölírja a címzett nevét, amely a következő oldalon másolva a postahivatal számára megmarad. Ez az eljárás a fölvetelt gyorsítja, a közönséget a hosszas várakozástól megkíméli, a tisztviselőknek pedig kevesebb munkát ad. A rendelet szeptember elsején lép életbe.

Tüzek. A mostani szárazság miatt végzettségé válható tüzek voltak városunkban. Kedden délből a Nádor-utcán levő Flórek-féle korcsma helyiség pincéje gyuladt ki, és az elraktározott szeszemű, valamint a pár lépésnyire levő nádasház veszélyeztette a tüzet. Karner Kálmán volt tüzoltó az összefutottakkal elfolytatta azt, mielőtt nagyobb mérvet ölthetett volna. Tegnap délután pedig a Holló-utcán levő és Nádas Mihály tulajdonát képező ház egyik melléképülete gyult ki. A tüzoltók gyorsan kivonultak, és a főépületek leégését megakadályozták.

Lopott ló. Gyakran irnak a lapok a cigányok garázdálkodásairól. Szabolcsmegyében a lólopás is gyakori. Tegnap Bajusz János helybeli kettóstökertségi mezőőr látta, hogy egy cigány asszony egy lovat vezet az uton. Megszóllítani nem mert, mert nem volt biztos a lopásban. Észre vette később, hogy az asszony ló nélkül halad, mert későbbi megbizonyosodása szerint azt a tengeriben nyügbe tette. Óvatosan oda lopózott, és a lovat csendesesen a házához vezette. Majd kerülő utakon a cigánynő elé került, aki szemmel láthatólag keresett. A nő észrevett egy hatalmas elbujt cigányt, akivel pár szót váltott és a lóért mentek. Ekkor a mezőőr előjött és igazolásra szállította fel őket. Birkozásra is került a sor, de a mezőőr egyik társában segítséget kapott. A férfi elszökött de a nőt beszállították, aki azt vallja, hogy Pazonyban kapta egy Balog nevű embertől a lovat ajándékba.

A polgármester figyelmébe. Vettük a következő levelet: Nagyságos Szerkesztő Ur! A forráságtól eltekintve, több uri család szokásba vette, hogy este fél 8 óra tájon kiment a népkertbe és ott időzött 1 és fél órát. Legutóbb is ezt tettük, de a gőzfürdői pénztáros kikergetett bennünket. Kérjük ezen felszólalásra felhívni a polgármester ur figyelmét. Tisztelettel (aláírás).

Meglőtt ember. Bodnár János nagyállói lakost még eddig ismeretlen tettes meglötte. Sérülése életveszélyes, a nyomozat folyamatba tétetett.

Véres verekedés. Leviczki József kántorjánosi lakos összeverekedett Helebrandt Józseffel, aki úgy vágta karon, hogy keze eltört. Fején is súlyosan megsérült. Beszállították az itteni kórházba.

Rövid zárlat. Szent István király napját megelőzőleg a helybeli róm. kath. lelkészi hivatal a templom kivilágítása céljából ártirt a villamossági társasághoz áramszolgáltatás végett. A gépeket üzembe helyezték d. e. 10 óra tájon, de feszültség nem jött létre és a lámpák sötétek maradtak. A primérvezeték rövidzárlatban volt, vagyis az ellentétes áramot vezető két drót egy helyen egymást érte. Eliehet képzelné, hogy milyen fáradtsággal jár az ilyen érintkezés fellelése, mivel egy pár milliméter hosszban való összeérés is elég a lámpák kialuvására. A város csaknem minden utcáján van most vezeték, és bármelyikön jöhet létre rövid zár. Vasárnap is utcáról-utacára jartak a szerelők, míg meglelték a hiba forrását. Szerencse, hogy a nappali áramszolgáltatás megrendelése miatt észrevették a hibát, és estére megszüntették azt, mert ha csak este veszik észre, egész éjjel sötét lett volna a város. A rövid zárlat (kurzschluss) úgy jön létre, hogy erőművi uton a vezetékek összeértetnek. Legtöbbnyire az utcan úgy keletkezik, hogy sárkányozó gyerekek a spárgával összehúzzák a drótokat. A sárkány darabok esős időben szintén vezetőkké válnak, és kioltathják a lámpákat. A vasárnapi rövid zárt is bizonyára gyerekek okozták. Felhívjuk a rendőrfőkapitány figyelmét erre a körülményre és felkérjük a sárkányozás erélyes betiltására, mivel az a közvilágítást veszélyezteti, és sok ló elragad tőle. A villamos vállalatot nem lehetne ilyen körülmények között felelősségre vonni, ha sötétek maradnának az utcák és a magánosok lakásai.

Nagy lopás. Kemeccséről írja tudósítónk, hogy ott még eddig ismeretlen tettesek nagy lopást követtek el. Nagy Antal kamarájának felfeszítése után 3 zsák gabonát, Marton Dánieltől 2 zsák gabonát loptak el. Utóbbinak kapujában egy tele zsák rozstot találtak, amit menekülés közben hagytak ott a tettesek. A tolvajok szekérral voltak a lopások helyein.

Nemtelen bosszu. Vajas Ferenc kemecei lakost kellemetlen meglepetés érte. Valami haragosa éjjel egy holdas hagyma tábláját kigyomláta és elvitte. Eltekintve a károsodástól nagy a bosszusága a tulajdonosnak, mert másnap reggel munkásaival kivonult a felszedés végett, és akkor vették észre a tábla ürességét.

Gondnokság. A helybeli kir. törvényszék Sajti Péter büdsszentmihályi lakost gondnok-ság alá helyezte.

Szökött tolonc. Karpelesz Lajos tolonc, aki ellen büntető eljárások vannak folyamatban, a nyirbátori toloncállomásra megszökött.

Lopás. Schmidzsár Erzsébet cseléd, Weisman Ignác nagyhalászi lakostól több értékes tárgyat ellopott és megszökött. Körözése iránt az intézkedések megtétettek.

Kereskedők és iparosok figyelmébe. (A debreceni kereskedelmi és iparkamara hivatalos közlöménye).

Hadsereg terményszükségletei. 7880/1905. A cs. és kir. 7. hadtestbiztosság közzétette az egyes állomásokra 1905-1906-ra végérvényesen megállapított szükségleti mennyiségek jegyzékét. A részletekre és határidőkre felvilágosítást nyerhetni a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál.

Felhívjuk t. olvasóink figyelmét Tóth Elemér zongoraművész budapesti zongora és énekiskolájára. A hozzánk beérkezett értesítő

szerint ezen iskolában — melyben a tulajdonos a tanítást speciális módszere szerint kizárólag maga végzi — a zenei kiképzés az eddigi rendszerhez képest aránylag igen rövid időn belül történik. Ugy a zongora, valamint az énektanszéken a művészi kiképzés haladhatnak a jelentkezők. Az iskola csoporttanítással és külön órák adásával is foglalkozik. Beírások és bővebb felvilágosítások az intézet helyiségében (IV. Bécsi-utca 5. sz. II. em.) eszközöltetnek.

Circus. Gazdag, circus igazgató ma este kezdi meg előadásait a Buza-téren. A nekünk bemutatott névsorból ítélve a társulat csakugyan megérdemli a pártolást, mert a magasabb műlovas, lóidomítás, testgyakorlat, légtornázás és erőművészet terén igen változatos mutatványokat tud nyújtani. A társulat erői közül Rosina k. a. műlovarnót, az igazgatót, Winkler erőművészt, Alexandra k. a. voltige lovarnót, Klinsch akrobatákat, Tekla k. a. dróttáncosnót, a bohócokat, légtornászokat és Gazdag L. zenebohócot és equilibristát emeljük ki s az előadásokat a közönség tömeges pártfogásába ajánljuk.

Tüdőbetegségek gyógyítását idézi elő az első stádiumokban az előkelő orvosok által ajánlott „Sirolin”. Előrehaladt esetekben is feltűnő javulást eredményez. A „Sirolin” kellemes szaga és íze miatt felnőttek és gyermekek által szívesen vétetik és nem bántja a gyomrot, mint a creosot és annak praeparataim. Ellenkezőleg, már rövid használat után javul az étvágy, az emésztés, és mulnak a tüdőbetegség tünetei.

Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „Villám” centrifugális bogyzó és zuzógépére felhívjuk a figyelmét; különösen pedig a cég által feltalált és készített „Kossuth” „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók, nemkülömben a nagyüzemi préseléshez készített „Rákóczy kettős kosaru” sajtókra, a melyeknél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszerezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a cég borsajtói külön első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

Kalap és nyakkendő ujdonságok Fülöp Dezsőnél.

Vadásztöltények, löpor, serét, flóbert és revolver golyók. Kerti és szalon tüzijátékok, Dohányzsineg, és termény zsák legjutányosabban beszerezhető: Hirschler Mór cégnél Nyiregyháza, Városház-tér 5. sz.

CSARNOK.

A nagy K. betű.

A paedagogia nem mesterségem ugyan, de azért hallatlan lelkiismeretességgel igyekeztem Lajcsit az irás és olvasás alapvető tanulmányaiban elősegíteni. Hogy kicsoda ez a Lajcsi és hogy jutottam én ahoz, hogy ezzel a nagyreményű csemetével ilyen lélekölő foglalkozásra adtam a fejemet, azt a legrövidebben így mondhatom meg: Lajcsi öt és fél éves, öcsöce egy herceg, kis fekete szemű, szöszeke leánynak aki Lajos barátunknál épen tíz évvel, három hónappal és

! KOVÁCSI JENŐ !

Női divat kelme-vászon és fehérnemű áruhaza,
Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2. szám.

Minden cikkből nagy választék a legfinomabb kivitelig.
E szakmában a legjutányosabb bevásárlási hely.

huszonnégy nappal idősebb, — tehát még abban a korban van, hogy a közte és öcscse közti időkülönbséget ilyen precizitással meghatározni nem nagy indiskréció — s akit Gizikének hívnak ugyan, de akit az én titokban fabrikált verseim a bizonyos körökben közkedveltségnek örvendő Ó betű alatt emlegetnek. Fricskázza meg az orrát, aki nem képes felfogni, hogy miért foglalkoztam hát én olyan szívesen Lajcsi alapvető tanulmányaival.

Pedig Lajcsi az igazat megvalva, határozott ellenszenvet érzett minden komoly stádium iránt.

Végtelen próbára tette türelmemet nem egyszer, pedig gyakran kapott barackot is a fejbubjára.

A mama természetesen nagyon szívesen látott. Hiszen melyik mama ne örülne annak, hogy egyetlen fiacskája, osztálytársainál midig előbb jár két vagy három betűvel?

Protegáltam tanítójánál is, kivél szemben olyan áldozatra is kész voltam, hogy minden második karambol parthiet rám hagytam veretni, csak hogy annál állandóbb legyen köztünk a barátságos viszony. Első is volt a gyerek!

Mindennap beállítottam hozzájuk pontosan mint egy chronometer.

Lajcsi rendszeren ugrádozva futott előben, de a táblát, meg az abcét Gizikének kellett előkészíteni s Lajcsi nem egyszer megtette azt a tréfát, hogy úgy eldugta mind a kettőt, miszerint jó időbe került, míg Gizikével együtt megtaláltuk.

Az órák után természetesen nem ajánlhattam magamat, mint egy fizetett instructor s így a félóraig tartó lecké után — és révén — rendszeren két-három óráig is ott maradtam.

Igy jutottunk el lassanként a nagy K. betűhöz.

Lajcsi az nap megint elemében volt. Jó félóraig is kerestük a tábláját s a félóra alatt háromszor is ránk piritott kacagva, hogy az ablakban ugyan meg nem találjuk, kivált ha nem keressek és másról beszélgetünk egymással. Mindannyiszor egy barackot kopott.

A harmadiknál nem eresztettem el addig, míg be nem vallotta, hogy az én kalapom alá dugta a táblát, amint beléptem — s én nem vettem észre, mert akkor is Gizikére néztem.

Ezért a vallomásért kapta a negyediket. Esze ágában sem volt, hogy zokon vegye. Nem birt magával, annyira tetszett neki, hogy nem láttam meg csinyjét, mert másutt járt a szemem.

Végre is komolyan kellett fellépnem s ráparancsoltam, hogy figyeljen, mert most már nehéz betű következik a négy K.

Megmutattam előbb, hogy néz ki és hogy kell leírni. Aztán vezényelni kezdtem:

Egyenesen fel!! Kereken le!! Kereken fel!!

Mikor eddig jutottunk, a legkomolyabb arccal felém fordál s ezt kérdezi tőlem:

— Pista bácsi, szereti maga Gizikét?

Elállott a lélegzetem. Hol jár ennek a fiúnak az esze? Honnan veszi ezt a beszédet? Eh, gyermek csacsaság! Nyugodtságot erőltettem:

— Hogy ne szeretném, szeretem bizony, de téged nem szeretlek, mert nem figyelsz! Látod most is milyen figurát csináltál, töröld le hamar, kezd újra!

Legalább elfordítottam a figyelmemet. Letörölte s kezdte újra.

— Vigyázz! Kereken fel!

— Kereken? Hiszen az előbb egyenesen kellett.

— No hát egyenesen fel! Már látom, hogy ide figyelsz, most már szeretlek téged is!

— Igen de nem úgy, mint Gizikét!

Nem úgy? Mit beszél ez a fiu?

— Nem bizony, mert megint más feljár az eszed! hogy tartod azt a táblát? Ül egyenesen, ne görbisd meg a hátad!

— Gizikének is mindig ezt mondja a mama, Pista bácsi még is szereti őtet!

— Te Lajcsi, ne hozz ki a sodromból, mert még egy barackot kapsz s holnap nem jössz velem a cukrázdába! Kezdd meg! Egyenesen fel, kereken le, kereken fel, egyenesen

le, kereken előre felkanyarítani! Ugy! Ez jól van!

— Most már szeret Pista bácsi?

— Szeretlek.

— De úgy, mint Gizikét?

— Ugy.

— Igazán?

— Igazán.

— De hiszen én nem lehetek a Pista bácsi felesége!

Feleségem? Ez a kölyök nem magától találja ezeket ki, ez hallott valamit valahol! Megállj betyár, kiveszem én belőled s hol és mit?!

— Hát Gizike az én feleségem lesz?

— A Zsuzsi mondta; meg azt is mondta még, hogy nem azért jár Pista bácsi mi hozzánk, hogy engem tanítson, hanem a Gizike után!!

Kötözni való cselédek mire nincsen gondjuk, meg idejük!

— Kinek mondta?

— A Józsi bácsiék szobaleányának, az Erzsinek!

— Mikor?

— Ma reggel, mikor engemet az iskolába kísért!

— No hát mond meg neki, hogy nem igaz!!

— Hát úgy-e, hogy nem igaz?

— Nem!

— Mondtam én is nekik, de azt mondták rá, mit tudok én ahhoz. Gyermekek vagyok még én. De meg is mondtam nekik, hogy ne hazudozzanak olyan sokat egymásnak!

— Azaz, hogy ne szólj semmit; hanem tanulj meg, hogy a cselédek beszédjére nincs mit adni!

— Hát nem szereti Pista bácsi Gizikét?

— Szeretem én!

— De nem veszi feleségül?

— Ugyan hagyd el már, ha mondom, irjad tovább azt a K. betűt. Azaz, hogy töröld le, kezd elől, próbáld magadtól leírni, amennyit már irtál. Tanulj meg jól, mert a nagy K. nagyon nehéz betű!

— Dehogy nehéz, hiszen eddig olyan, mint a nagy J. Azt pedig már egész jól tudom írni!

— Csak töröld le és ird újra!

Legalább addig gondolkozzom, mit lehetne itt valami okosat tenni, hiszen már a cselédek, meg a Lajcsi nyelvére kerültem.

Mire leírta újra megszólított:

— Nem veszi el hát Pista bácsi Gizikét, úgy-e?

— Mondtam már és hallgas!

— Csak tudni akartam, mert meg akarom mondani Gizikének is!

— Meg is fogom a füled, csak szólj egy szót is valakinek!

Ép ekkor lépett be Gizike. Én ugyan fülön kaptam Lajcsit, de az sikoltva kiáltotta elibe:

— No Gizike ne félj semmit, nem vesz el Pista bácsi feleségül!

Kövéd meredtem, de Gizike is olyan lett, mint a fal, hogy a következő pillanatban olyan piros legyen, mint én lettem. Lajcsi ez alatt elszabadult s vihogva mutatott reánk:

— Nini! hogy elpirultak mind a ketten!

A zajra bejött a mama is.

— Mi történt itt? Lajcsi, te kötni való, mit csináltál megint?

— Én nem csináltam semmit édes mama, — hadarja Lajcsi mielőtt torkon ragadhatnám, — csak épen azt mondtam meg Gizikének, amit Pista bácsi mondott, hogy ő nem veszi feleségül Gizikét!

A nagy K. betűre nem én tanítottam meg Gizikét, mert a mama négy szemközt tudtomra adta, hogy az ő Gizikéje várhat még; nekem meg inkább azon járjon az eszem, hogy legyen belőlem valami.

Pista.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a takarmányhiány ellen.

(Folytatás és vége.)

A keszthelyi keverék őszi rozsz- és repcekeverékből áll; előnye, hogy nemcsak a jövő, hanem már a jelen évben is szolgáltat

zöld takarmányt. Minthogy a keverék őszi rozsz és repceből áll, ennél fogva csakis jó minőségű közep kötött, televényes talajon érhetünk el vele sikert, a hol a káposztarepce búján fejlődhetik; gyenge erőben levő talajokon ősszel alig ad valami termést, a tavaszi is csekély lesz. Megfelelő talajon bármely vidéken termesztethető, mivel a téli fagyokat mindkét növény elég jól kibírja annál is inkább, mivel ősszel megkaszáva, a kipállástól sem kell tartani.

A vetésforgóban bármely növény után vethető, a melynél elég idő marad a talaj jó előkészítésére. Az előkészítést a repce kivánalmaihoz mérten, esetleg többszöri fogaolással és hengerezéssel egészen porhanyóssá kell tenni, különben sikert elérni nem lehet. Augusztus 20-adika körül megkezdjük a vetést oly módon, hogy a vetőszántásra kézzel elszórunk 50 kg. őszi rozst, ezt befogaszoljuk, majd hengert járattva, utána sekély mélységre, sorvetőgéppel elvetünk 10 kg. őszi káposztarepcezt 20—30 sortávolságra. A hol ősszel tartós szárazság nem uralkodik, ajánlatos egy heti időközökben két- esetleg három részletet is vetni, hogy jövő tavasszal ne kapjunk egy időben nagy tömeget. A vetőgép után hengerezünk s a henger után tövisboronát akasztunk a talaj felületének meglazítása céljából.

Kedvező időjárás mellett az augusztusi vetésű keverék már október elején 15—20 cm. magásra nő s ekkor megkezdjük a kaszálást s folytatjuk az időjárás szerint november elejéig, esetleg végéig. Legjobb kisebb fogásonként harmat szállta után kaszálni és 24 óráig renden fonnyasztva, eleinte több, majd kevesebb szecsával etetni, mert fel-fúvó hatása van. Ily módon az őszi takarmányozásnál körülbelül holdanként 60—70 q 24 óráig fonnyadt takarmányt nyerhetünk; tavasszal ugyanolyan mennyiségre számíthatunk. A nyert takarmány igen jó minőségű s az állatok szívesen fogyasztják, miért a zöld takarmány etetés kinyújtására előnyösen alkalmazható.

A téli takarmányozás nehézségeinek leküzdését azzal is könnyíthetjük, ha azon takarmányfélét, a melyeket rendszeres években nem etetünk, vagy a melyeket az állatok csak legnagyobb szükség esetén esznek, besombolyázás vagy cukorszőrppelel (melasse) való meglocsolás útján ízletesebbé tesszük.

Ha közvetlenül a tengerítörés után levágjuk a kórót és azonnal behordjuk, akkor abban van még annyi nedvesség, hogy kazalba rakva megpuhul és megszeccskázva télen jól megesszik az állatok. A tengerikórót ezen célból törés után azonnal be kell hordani és a kéréket feloldva úgy kell kazalba rakni, a mint azt a zombolyai kazal ismeretébenél leirtuk. A kazalba rakott tengerikóró fölmelegedés után már a vázolt módon leföldelendő.

A répafejelet és cukorrépafejet rendszeren ősszel etetik és télen nem teszik el, pedig besombolyázva, vagy földfeletti prizmákba rakva, jó takarmány és télen is szívesen eszik az állatok. A répafejelet és fejet úgy rakhatjuk prizmába, hogy 2—2½ méter széles, egy ásonyom mély és tetszésszerűen hosszúságú árkot huzunk és ebben oly magásra halmozzuk fel a répafejet és levelet, a mily magasan az lehetséges és a mint az összerakott prizma melegedni kezd, 30—40 cmt. földdel borítjuk be.

A zsurlós, békarakkás, csádés füvet, melyet az állatok szénává szárítva alig vagy épen nem esznek meg, besombolyázva szívesen eszik és azért ilyenek besombolyázásával is növelhetjük téli takarmánykészletünket.

A töreket és zsurlós szénákat, ha vízzel hígított cukorszőrppelel (melasse) meglocsoljuk, az állat szívesen eszi.

Könnyíthetünk még a takarmányhiányon lombtakarmányok gyűjtése által is, s hogy a takarmányul is felhasználható szalmafélét ne kelljen almózásra felhasználni, szükség esetén homokkal, tőzeggel, vagy tülevélűek gallyaival is lehet almózni.

Szerkesztői üzenetek.

A beérkezett levelekre legközelebb válaszolunk.

KESZTENBAUM HERMAN
hordógyáros Beregszász.

Ajánlok jó fehér fából
készített, szumentes
boros

HORDÓKAT

a következő árakban:
165—180 literig á 6 K. 10 fillér,
200—240 literig á 6 korona,
240—315 literig á 5 K. 95 fill,
hektoliterenkint.

Nyiregyházi állomásig szállítva.
A legjobb kivitelről tisztelt
vevőimet előre is biztosítom.

Kiváló tisztelettel:
KESZTENBAUM HERMAN.

Kérjen csak
Selle & Kary's

FREDIN

legjobb tisztítószer mindenféle
sárga és fekete cipőhöz.

Különösen ajánlható
Boxcalfs-, Oscaria-, Chevraux és Lack
cipőknek.

Bécs, XII/I.

Hentesárut,

szalonnát, disznósírt, szalámit tőpörtöt stb.
vásárol minden mennyiségben

A. SCHANIL,

zsiráru ügynöksége,
Bécs, XVII. Hauptstrasse 67.

Fernolendt-féle **NIGRIN**

különösen ajánlható Chevreaux, Box-
calf és Lackbörnek szép fényt kölcsön-
öz és a bőr tartósságát emeli. —
Fenti védjegyre ügyelni kéretik.
Mindenütt kapható.

SIRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban a
legolesóbb árak

— mellett kaphatók: —

FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL

— Nyiregyházán, —

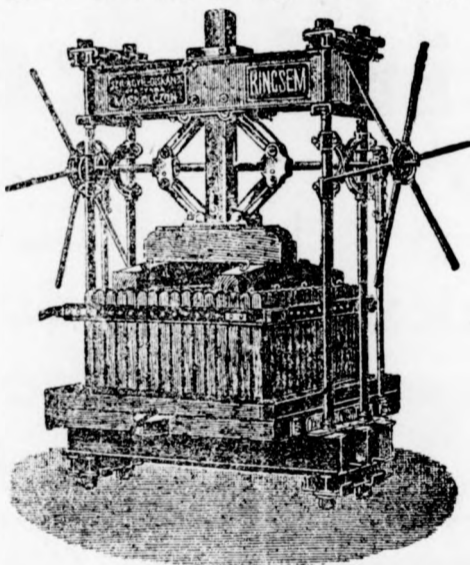
Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

1902. Egri borászati kiállításon.
I-ső díj, aranyérem és diszoklevél.

Temesvár 1901.
I-ső díj diszoklevél.

1902. orsz. gazdasági kiállításon
I-ső díj, állami aranyérem.

„**VILLÁM**”
legújabb centrifugális bogyózó és zuzógépek.

BORSAJTÓK.

Legújabb rendszerű könyök szerkezetű
„Kossuth“, „Kincsem“, „Hegyalja“, „Mabilte“
és „Acélorsós“ a magyar bortermelők legked-
veltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű Rákóczy „kettős ko-
saru“ sajtók nagy üzemi préseléshez.

Főelőnye: a must sehol sem érintkezik
vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőki-
fejtés! A törköly egy darabban és könnyen
kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető.

Szőlőzuzók és bogyózók.

SZILÁGYI és DISKÁNT

gépgyára

MISKOLCZON.

Árjegyzék ingyen.

Új boros hordók.

Van szerencsém a n. é. közönség b.
tudomására adni, hogy az

**Első Nyirvidéki
Hordógyár**

képviselőt megnyertem. Állandóan minden
nagyságu hordókat nagy választékban
raktáron tartok és legolesóbb áron
árusítom.

Ugyancsak üzletemben kapható borta-
posó zsák minden nagyságban.

Vidéki megrendelések gyorsan
és pontosan eszközöltenek.

A n. é. közönség pártfogását kérve
tisztelettel

Wassermann Sámuel.

Szőlő taposó zsák.

Üveg és porcellán.

Üvegezés és képkerekezés.

ÚJ ÜZLET! SZOLID ÁRAK!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség
szives tudomására hozni, hogy Nyiregyházán, a „Korona“
épületben, (a MEISELS és SALGÓ cég volt helyiségében)

POSZTÓ ÜZLETET

nyitottam és azt a legdivatosabb gyapju és valódi angol szö-
vetekkel szereltem föl.

Sok évi, a helybeli piacon szerzett tapasztalatom és
ismeretsem lehetővé tették, hogy raktáramat a legújabb
és legdivatosabb szövetekkel lássam el, úgy, hogy a leg-
kényesebb izlésnek is minden tekintetben megfelelek.

A n. é. vevő közönség szives pártfogását kérve s ma-
gamat jóindulatukba ajánlva, vagyok tisztelettel

PREISZ BERTALAN.

Óriási választék!

Pontos kiszolgálás!

2086/905. tk.

Árverési hirdetés.

A nyirbátori kir. járásbiróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a nyiregyházi kir. pénzügyigazgatóság mint a kir. kincstár képviselője végrehajthatónak, Svelta Mária: Hereku Jánosné, Svelta Gizella: Kós Józsefné, továbbá kiskoru Svelta János, Svelta Juliánna és Svelta Ferenc pócspetri lakosok ellen, 493 korona 19 fillér tőke, ennek esedékes kamatai 15 korona 20 fillér eddigi, ugy 23 korona 34 fillérben ezennel megállapított jelenlegi s a még felmerülendő költségek behajtása iránt folyó, végrehajtási ügyében ezen kir. járásbiróság területén fekvő a pócspetri 429. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 17. sor 115., 621., 832., 1003, 1191., 1232. és 1416. hrsz. alatt felvett ingatlanok a Cs. sorsz. alatt özv. Svelta Jánosné, szül. Szmolenka Mária javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti joggal terhelt és pedig az A. I. 1. sorsz. alatti ingatlan 800 korona, az A. I. 2—7 sorszámok alatti ingatlan 1718 korona értékben, az **1905. évi szeptember hó 16. napján délelőtt 10 órakor Pócspetri község házában** megtartandó nyilvános árverésen becsáron alul is elfog adadni.

Az árverési feltételek következőleg állapíthatnak meg: 1. Kikiáltási ár, a fentebb kitettbecsár. 2. Bánompénzül a becsár 10 százaléka teendő le.

Nyirbátorban, 1905. június 27-én.

Sarkady, kir. járásbíró.

KÜLÖNLEGESSÉGI

mindennemű **gazdasági gépek, műszaki cikkek** és **malomberendezések** előnyös feltételek mellett beszerezhetők és raktáron is találhatóak

LICHTMAN VILMOS cégnél

ki birtok eladási és bérbeadási ügyvitelket is elvállal.

Főüzlet: Nyiregyháza Gróf Károlyi-téren.

Fióközllet: Mátészalkán.

Hogy hosszúéletűek és egészségesek legyünk,
igyunk

Répati gyógy- ásványvizet.

Az erdélyi havasokból fakadó legjobb égvényes savanyu viz. — Magyarország Gieshüblere. — Az összes ásványvizek gyöngye.

Toroklob, gyomor, vese és bélbajok, vérszegénység és hólyag hurut ellen kitűnő gyógyhatásu.

Borral páratlan.

Ára: Egy liter 26 fillér. Fél liter 18 fillér.

A literes üvegekért 10 fillér, a fél literesekért 6 fillér fizetendő, ami azonban visszatérítetik.

Főraktár:
HOFFMANN ADOLF
fűszerüzletében Nyiregyháza, Korona-épület.

Tankönyvek féláron!!

Gymnasiumban, polgári iskolában és az összes elemi iskolákban használandó iskolakönyvek új példányok bolti áron, használt példányok féláron

KAPHATÓK:

Piringer János

könyvkereskedésében Nyiregyháza. |Városháza|

!! IRÓSZEREK, RAJZSZEREK !!**Diák naptár és diák almanach ingyen.**

Első nyirvidéki hordógyár

Nyiregyháza, Zöldségtér 9.

A legkitűnőbb anyagból készítünk
átalagokat minden nagyságban.

Hordókat

gönczítől kezdve a legnagyobb transport hordóig, ugyszintén **szüretelő** és **pince-edényeket**, tölgy vagy fenyőfából a legjutányosabb áron.

Elvállal ugy magános, mint üzleti vagy uradalmi **pince-berendezéseket**, **javitásokat s minden e szakba vágó munkát.**

Kész hordókban állandó raktár.

Meghívásra bárhol megjelen.

Köszön, pirszen, faszén nagyban és kicsinyben.

Hoffherr és Schrantz
gazdasági gépgyár

bizományi raktára

MANDL EMIL

szénraktárában

Nyiregyháza, Széchényi-tér 8.

Ajánlja:

Uj Victoria sorvető és
legjobb műtrágyaszóró
gépeit váltó kerekek nélkül.
Répa és szecskavágóit,
Gőzcséplő gépeit. Stb.